

# KVALITETSDEKLARATION

## Skyddad natur

**Ämnesområde**

Boende, bebyggelse och mark

**Statistikområde**

Markanvändning

**Produktkod**

MI0603

**Referenstid**

2025-12-31

<b>1</b>	<b>Relevans</b>	<b>3</b>
1.1	Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1	Statistikens ändamål	3
1.1.2	Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2	Statistikens innehåll	4
1.2.1	Objekt och population	5
1.2.2	Variabler	5
1.2.3	Statistiska mått	6
1.2.4	Redovisningsgrupper	6
1.2.5	Referenstider	7
<b>2</b>	<b>Tillförlitlighet</b>	<b>7</b>
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	8
2.2.1	Urval	8
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	9
2.2.4	Bortfall	9
2.2.5	Bearbetning	10
2.2.6	Modellantaganden	13
2.3	Preliminär statistik jämförd med slutlig	13
<b>3</b>	<b>Aktualitet och punktlighet</b>	<b>14</b>
3.1	Framställningstid	14
3.2	Frekvens	14
3.3	Punktighet	14
<b>4</b>	<b>Tillgänglighet och tydlighet</b>	<b>14</b>
4.1	Tillgång till statistiken	14
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik	14
4.3	Presentation	15
4.4	Dokumentation	15
<b>5</b>	<b>Jämförbarhet och sam användbarhet</b>	<b>15</b>
5.1	Jämförbarhet över tid	15
5.1.1	Förändringar i statistiken för 2025-12-31	15
5.1.2	Diagram med långa tidsserier, från 1909 till de senaste uppgifterna	17
5.1.3	Formellt skyddad skogsmark	18
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	18
5.2.1	Skogsstyrelsens statistik över biotopskydd och naturvårdsavtal	18
5.2.2	Skydd av marina miljöer	19
5.3	Sam användbarhet i övrigt	20
5.3.1	Strikt skydd	20
5.3.2	Begrepp i statistiken	20
5.3.3	Internationella jämförelser	20
5.4	Numerisk överensstämmelse	21
<b>A</b>	<b>Klassificeringen Sveriges officiella statistik</b>	<b>21</b>

<b>B</b>	<b>Sekretess och personuppgiftsbehandling .....</b>	<b>21</b>
<b>C</b>	<b>Bevarande och gallring .....</b>	<b>21</b>
<b>D</b>	<b>Uppgiftsskyldighet.....</b>	<b>21</b>
<b>E</b>	<b>EU-reglering och internationell rapportering .....</b>	<b>21</b>
<b>F</b>	<b>Historik.....</b>	<b>22</b>
<b>G</b>	<b>Kontaktuppgifter .....</b>	<b>23</b>

## **1 Relevans**

Statistiken redovisar fakta om skyddade områden, bland annat avseende deras antal och areal. Statistiken är en totalundersökning av de skyddsformer som ingår.

### **1.1 Ändamål och informationsbehov**

#### **1.1.1 Statistikens ändamål**

Syftet med statistiken är att ge en årlig statistisk beskrivning av formellt skyddad natur i Sverige, avseende nuläge och i tidsserier. Statistiken ska fördelas på formella skyddsformer för naturskydd och på naturtyper. Statistiken ska även beskriva det formella skyddet avseende beslut, förvaltning och tillgänglighet. Statistiken kan anpassas efter samhällets behov av uppgifter, för att följa och utvärdera nationella och internationella mål avseende skydd och bevarande av natur.

#### **1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov**

Statistiken används huvudsakligen som underlag vid uppföljning av nationella, regionala och lokala mål avseende natur, biologisk mångfald och markanvändning.

Uppgifter om formellt skyddad skogsmark används till redovisningen av officiell statistik inom produkten MI0605 Skogsmark för naturvårdsändamål<sup>1</sup>.

Statistiken efterfrågas på flera nivåer i samhället, från en övergripande nationell nivå till kommunernas lokala nivå. Naturvårdsverket använder statistiken för att följa utvecklingen av de skyddade områdena, och som underlag och stöd för sin miljömålsrapportering på nationell nivå. Övriga användare är bland annat Regeringskansliet, Skogsstyrelsen, länsstyrelser, kommuner och intresseorganisationer. Det finns även ett allmänintresse för de uppgifter som presenteras.

Det görs internationell rapportering av statistik om skyddad natur. Det är bland annat den europeiska miljömyndigheten EEA som efterfrågar underlag till internationella databaser med markanvändnings- och naturresursstatistik. SCB ansvarar dock inte för den internationella rapporteringen, utan den görs av Naturvårdsverket och innehåller något andra uppgifter än den statistik

<sup>1</sup> [www.scb.se/mi0605](http://www.scb.se/mi0605)

som SCB ansvarar för och som beskrivs i detta dokument. SCB:s publikation inom statistikprodukten innehåller dock ett avsnitt som redovisar ett sammandrag av de uppgifter som Naturvårdsverket rapporterar till EEA.

## 1.2 Statistikens innehåll

Ett skyddat område är ett geografiskt definierat område som är utpekad, reglerat och förvaltad för att uppnå specifika syften och bevarandemål.

Centrala målstorheter i undersökningen är antal formellt skyddade områden, areal i hektar för dem, samt andel i relation till en total areal.

I Sverige används skyddade områden som samlingsnamn för skydd inom 7 kap miljöbalken, samt för många av naturvårdsavtalen enligt jordabalken. Skyddade områden med stöd av miljöbalken inrättas i enlighet med förordningen om områdesskydd och nationalparksförordningen. De skyddsformer som redovisas i statistiken och som har stöd i miljöbalken är nationalparker, naturreservat, Natura 2000-områden, nationalstadsparken, kulturresevat, naturminnen, biotopskyddsområden, djur- och växtskyddsområden, skyddade älvar och vattenskyddsområden.

Statistiken innehåller även uppgifter om mark som skyddas enligt jordabalken via naturvårdsavtal, inomstatliga överenskommelser, samt skogsmark som omfattas av markersättningar. Det finns även uppgifter om naturvårdsområden, som är äldre skyddsform som inte längre regleras av miljöbalken, men där det fortfarande finns gällande områden.

I statistiken redovisas och grupperas de skyddade områdena efter sina egenskaper, så som det formuleras i lagar och förordningar avseende skyddsformer. Eftersom de regleras av lagar och förordningar klassas de som formella skydd i SCB:s statistik. I några tabeller klassificeras de utifrån skyddets omfattning i tid, fördelat på permanent skydd och tidsbestämt skydd. Statistiken grupperas även utifrån andra egenskaper, till exempel naturtyper eller typ av förvaltare.

Statistiken redovisar i huvudsak antal och arealer för skyddade områden. Andra variabler ingår också, för att ge en så heltäckande bild som möjligt av statistikområdet. Statistiken beskriver bland annat förvaltare, beslut, tillgänglighet och markägare.

Varje år görs en specialbearbetning inom ett särskilt tema, som en fördjupning av ett aktuellt ämne inom området. Statistiken inom det årliga temat presenteras inte i Sveriges statistiska databaser. Det är inte årligt återkommande statistik och därför inte officiell statistik. Samtliga teman har varit (efter statistikens referensår):

- 2025: Ny version av Nationella marktäckedata
- 2024: Utveckling av skyddad natur 2006–2024
- 2023: Inlandsvatten. Skydd av sjöar och vattendrag med höga naturvärden
- 2022: Rennäring och fjällnära skyddad natur
- 2021: Internationell statistik och rapportering
- 2020: Kommunalt skyddad natur
- 2019: Agenda 2030 och skydd av marina miljöer
- 2018: Nationella marktäckedata (NMD)

- 2017: Våtmarker och myrar
- 2016: Friluftsliv och skyddad natur
- 2015: Grön infrastruktur
- 2014: Skydd av skog jämfört med skogsbruk

### 1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen för undersökningen är skyddade områden i Sverige, som har beslutats och vunnit laga kraft senast den 31 december vid statistikens referensår. De skyddsformer som redovisas i statistiken är nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden i skogsmark och övrig mark, nationalstadsparken, Natura 2000-områden (SPA och SCI), naturvårdsavtal, inomstatliga överenskommelser, markersättningar och beslutade områden i skogsmark, djur- och växtskyddsområden, skyddade älvar, naturminnen, kulturresevat och vattenskyddsområden. Statistiken redovisar även olika kombinationer och sammanslagningar av skyddsformer, där överlappande arealer har rensats bort.

Varje skyddsform utgör ett målobjekt. Sammanslagningar av skyddsformer, med överlappsreducering, utgör också egna målobjekt.

Statistiken avser att belysa följande parametrar/målobjekt:

- Antal formellt skyddade områden
- Formellt skyddad totalareal och areal per miljötyp och naturtyp
- Andel formellt skyddad areal av total areal
- Formellt skyddad skogsmark, inklusive delmängden formellt skyddad produktiv skogsmark
- Skydd av marina miljöer
- Andel folkbokförda inom zoner runt formellt skyddad natur
- Medelavstånd mellan folkbokförda och formellt skyddade områden
- Antal och areal efter syfte och preciserat syfte om tätortsnära och friluftssändamål för skyddad natur
- Antal och areal för tätortsnära skyddade områden
- Antal och areal efter beslutande myndighet, markägare, förvaltare
- Antal brottsmisstankar avseende brottskod 8015
- Specialbearbetningar utifrån årligt tema

Målobjekten sammanfaller helt med observationsobjekt, eftersom det här är en totalundersökning utan bortfall.

Målpopulationen anses sammanfalla väl med intressepopulationen, eftersom undersökningen omfattar skyddsformer som styrs av miljöbalken, samt ytterligare skyddsformer, såsom naturvårdsavtal med flera. Statistiken innehåller även andra uppgifter om skyddad natur än endast arealer och antal, i och med att statistiken tar upp brottsmisstankar, avstånd till befolkning, relationer till tätorter, samt ett årligt tema.

### 1.2.2 Variabler

Statistikens målvariabler är:

- Antal skyddade objekt
- Skyddad areal totalt och per naturtyp
- Formellt skyddad skogsmark

- Skydd av marina miljöer
- Typ av miljö (land, inlandsvatten, hav)
- Typ av vattentäkt (vattenskyddsområden)
- Beslutande myndighet
- Beslutsdatum
- Andel av befolkning inom zon runt skyddad natur
- Medelavstånd till skyddade områden
- Förvaltare
- Markägare
- Brottsmisstankar avseende brottskod 8015
- Syfte avseende tätortsnära och friluftssändamål

Statistiken innehåller de variabler som är av intresse för användarna. Det görs en regelbunden avstämning av användarnas behov, i och med att huvudanvändaren Naturvårdsverket är en samarbetspartner i produktionen av statistiken. SCB har även kontakt med Havs- och vattenmyndighet (HaV) i arbetet. SCB deltar i flera användarråd där statistiken och användarnas behov diskuteras. Användare kontakter även SCB direkt med frågor och önskemål om statistikens innehåll.

Önskemål om utveckling stäms alltid av med Naturvårdsverket, eftersom myndigheten är SCB:s samarbetspartner inom produkten. Det som bedöms vara relevant för flera användare, samt ligga inom budget, kan förverkligas i kommande års statistikproduktion. Avstämning görs även med HaV, i de fall förändringar avser vatten.

Målvariabler och observationsvariabler stämmer väl överens, eftersom de register som ligger till grund för statistiken är väl dokumenterade och strukturerade, vilket möjliggör flexibla uttag av data. Intressevariabler är de variabler som statistikens användare efterfrågar. Genom en kontinuerlig och nära dialog med statistikens huvudsakliga användare fångas intressevariablerna väl i undersökningen. Relationen mellan målvariabler och intressevariabler är därmed god.

### 1.2.3 Statistiska mått

Centrala målstorheter i undersökningen är antal skyddade områden, deras areal i hektar och andel i relation till total areal för den regionala indelningen (till exempel kommun, län, riket). I enstaka tabeller redovisas värden i meter, kilometer och kvadratkilometer.

### 1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas i följande grupper:

- Typ av skyddat område
- Län
- Kommun
- Riket, d.v.s. Sveriges territorium exklusive ekonomisk zon (EEZ)
- Riket inklusive ekonomisk zon (EEZ)
- Sveriges ekonomiska zon (EEZ)
- Regionala havsområden inklusive ekonomisk zon (EEZ)
- Naturgeografiska regioner för skogsmark (SUS)
- Fjällregionen och nedan fjällregionen

- Land/nation (internationell statistik)
- Världen (internationell statistik)
- Miljötyp (land/inlandsvatten/hav)
- Naturtyp (5–6 klasser, i några tabeller fler klasser)
- Zonavgränsning, meter och kilometer från skyddat område
- Typ av brottsmisstanke
- Statistisk tätort
- Enskilda skyddade objekt (nationalparker, naturreservat, kulturresevat, skydd av marin miljö)
- Storleksklasser utifrån areal
- Typ av markägare

### 1.2.5 Referenstider

Statistiken redovisas årsvis, vilket betyder att statistik med referensdatum den 31 december respektive år, omfattar skyddad natur som har beslutats och vunnit laga kraft senast vid detta datum.

Ett beslut om biotopskyddsområde eller naturreservat gäller omedelbart även om det överklagas. Beslutet vinner dock laga kraft först tre veckor efter att det delgivits berörda sakägare, förutsatt att beslutet inte överklagas. Det medför att det vid statistikens referensdatum kan finnas områden som är beslutade men som inte har vunnit laga kraft, eftersom delgivning pågår eller enskilda beslut är överklagade.

I avsnittet om skyddad skogsmark redovisas naturreservat som endast var beslutade vid referensdatum, men ej hade vunnit laga kraft. Det redovisas i en egen kategori. Det görs för att få en samstämmighet med statistikprodukten *MI0605 Skogsmark för naturvårdsändamål*.

## 2 Tillförlitlighet

### 2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten bedöms som god. De register som ligger till grund för statistiken uppdateras och revideras kontinuerligt. Statistiken redovisas inte med osäkerhetsintervall.

Det här är en registerbaserad totalundersökning utan några skattade värden. Arealen beräknas inom de polygoner (geodata med ytor) som ingår i grundregistren. Den verkliga arealen för målpopulationen fångas därför väl.

Tillförlitligheten har förbättrats över tid, på grund av förbättringar i de register som ligger till grund för statistiken och på grund av förbättrade beräkningsmetoder. Naturvårdsverkets Naturvårdsregister (NVR) uppdateras och förbättras kontinuerligt av Naturvårdsverket och länsstyrelser, genom att arealer revideras på grund av förändringar i den geometriska utbredningen av skyddade objekt, exempelvis när en utvidgning eller ny inmätning görs. Det förekommer även att felklassade objekt korrigeras.

Områden som inte är gällande vid referensdatum ingår normalt inte i statistiken. I de specifika fall då naturreservat har upphävts (kräver synnerliga skäl enligt miljöbalken) har de normalt ersatts av ett annat skyddat område, till exempel genom att området ingår i ett nytt naturreservat eller i en nationalpark.

När det har uppstått fel i statistiken, har det ofta berott på att en ny variabel beräknas och redovisas, eller att en ny gruppering görs i statistiken. Då har det inte funnits möjlighet till jämförelser bakåt i tiden och statistikens rimlighet har varit svår att värdera. I dessa fall har avvikelser upptäckts året därpå, vid uppdatering av statistiken. Den senaste korrigeringen avsåg statistik med referensår 2022.

## **2.2 Osäkerhetskällor**

Flera osäkerhetskällor påverkar statistikens kvalitet. De varierar mellan de skyddsformer och vilka register som har använts för att ta fram statistiken.

Den osäkerhet som påverkar statistiken mest är jämförelser över tid. Det försvåras av den utveckling som har gjorts under de senaste åren, både i statistikens innehåll och i de register som ligger till grund för den. Den största förändringen avser registret Nationella marktäckedata (NMD) och statistik fördelad på naturtyper, framförallt skogsmark och marina miljöer. Det har även gjorts förändringar i vilka skyddsformer som summeras och överlappsjusteras, vilket påverkas statistikens jämförbarhet över tid.

### **2.2.1 Urval**

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken. Statistiken bygger på en totalundersökning av de skyddsformer för skydd som ingår i populationen. Underlag är totalregister. Urval görs därför inte.

### **2.2.2 Ramtäckning**

Målpopulationen för undersökningen är skyddade områden i Sverige, som har beslutats och vunnit laga kraft senast den 31 december vid referensåret. Det är även ram och rampopulation för undersökningen. Uppgifter om samtliga objekt per skyddsform ska finnas i indata till statistiken.

Statistiken avser normalt hela skyddsobjekt, oberoende av om strikt skydd gäller eller ej. Inom ett flertal skyddade områden ingår vattenytor som inte har något egentligt skydd, men som har medtagits av arronderingsskäl. Skogsmark både med och utan föreskrifter mot skogsbruk ingår, om inte annat anges. I Natura 2000-arealen ingår både ytor med utpekade habitat och ytor som saknar habitat, om inte annat anges. Områden som sträcker sig över läns- eller kommungräns redovisas ofta som ett område i varje län eller kommun, med olika objektidentitet.

NVR är ett levande register, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är densamma. Uttag görs vid ungefär samma tidpunkt inför varje års statistikproduktion. Jämförelser mot senare uttag från registret görs i regel inte, men det görs flera kontroller av indata för att säkerställa att inga fel förekommer.

Brister i täckning kan orsakas av att objekt i register saknas. Det har förekommit tidigare, i mindre skala. Saknade objekt får konsekvenser för statistiken om objekten har en stor areal. Det finns dock goda möjligheter att komplettera och rätta registren om brister upptäcks. Saknade större objekt är även lättare att upptäcka vid jämförelser med tidigare årgångar av register

och statistik. Därför är risken för täckningsbrist liten, så länge som SCB och registerleverantörer fortsätter med nuvarande granskning av data. Ramtäckning avseende skyddade objekt är därmed god.

Det förekommer viss brist i ramtäckningen avseende statistikens redovisning av naturtyper. Lantmäteriets geodata *Topografi 10 Nedladdning vektor* (här kallat Topografi 10) innehåller smala vattendrag som linjeobjekt, men dessa används inte i beräkningen av officiell statistik över arealer, på grund av svårigheter att uppskatta arealer utifrån linjedata. I NMD ingår inte smala vattendrag, eftersom det är en karta som består av rasterdata (rutor) med 10 meters upplösning. Både bearbetningar som baseras på Topografi 10 och NMD innehåller därmed en okänd andel små vattendrag, som blir redovisade som landarealer. Med andra ord blir det en underskattning av arealen inlandsvatten och en överskattning av landarealer.

Aktualiteten för data i NMD beror på de underliggande datakällorna. Ingående klasser, förväntad noggrannhet, produktivitet, fjällskog och karteringsmetodik framgår av NMD:s produktbeskrivningar, på Naturvårdsverkets webbplats. Årets statistik är gjord med en ny version av NMD som håller en högre kvalitet än den tidigare. Förändringarna beskrivs statistiskt i temasektionen i årets rapport.

### **2.2.3 Mätning**

Statistiken över skyddad natur bygger endast på register. Uttag görs från en stor mängd register. Totalt görs cirka 40 registeruttag per år, inklusive uttag för den årliga temasektionen i rapporten. Samtliga uttag listas i rapporten och i dokumentet Statistikens framställning.

Mätfel kan uppstå om det finns en skillnad mellan uppmätt värde och sant värde. I stora delar är det sanna värdet identiskt med det uppmätta, eftersom statistiken avser att vara en beskrivning av registren. Det avser de register och den statistik som beskriver antal objekt och totala arealer skyddad natur. De skattningar som görs beskrivs i kommande avsnitt om bearbetning och modellberäkning.

### **2.2.4 Bortfall**

Statistiken bygger på uppgifter från totalregister. Svartsbortfall saknas därför i undersökningen. Saknade värden förekommer i enstaka fall, på grund av försenad handläggning av skyddade områden, samt att föreskrifter för vad som är skyddat ses över periodvis. Eftersom det endast berör enstaka värden anses det inte påverka statistikens kvalitet annat än marginellt. Eftersom de saknade värdena inte är fler än något enstaka per undersökningsomgång, har ingen mer utredning av det gjorts.

De brister i NVR som upptäcks under statistikproduktionen, rapporteras tillbaka till registeransvariga för åtgärd. Det normala är att bristerna är åtgärdade vid nästa års uttag.

Vid produktion till statistik med referensår 2025 saknades delar av geodata för ett mindre objekt av typen naturreservat. Felet ledde till synlig avvikelser på kommunnivå, men inte på länsnivå. Ingen omleverans gjordes av data, istället imputerades föregående års data, samtidigt som årets data för objektet raderades. Eftersom upptäckten gjordes sent i produktionen, gjordes ingen

åtgärd i produktion av statistik som skulle redovisas med avrundade arealer på riks- och länsnivå. Avvikelsen var på mindre än 50 hektar och saknade därför betydelse för dessa beräkningar. Den avsåg ett naturreservat i Skåne län. De administrativa uppgifterna (förvaltare, beslutstyp m.m.) påverkades inte av bortfallet.

Ett identifierat problem med handläggningen av NVR är att objekt får beslutsdatum året därpå (referensår+1), trots att beslutet egentligen avser statistikens referensår. Det kan vara information om utökning, minskning eller andra föreskrifter som släpar efter. Det behöver inte påverka kvaliteten på den statistik som SCB publicerar. Avvikelserna är ofta så små att de inte påverkar statistikens kvalitet. SCB blir alltid informerad om hur många objekt det gäller vid årets uttag, samt hur stor areal de upptar.

Till produktionen av den nya versionen av NMD (NMD2023) saknades nya laserdata för stora delar av fjällregionen och därför har NMD inte kunnat uppdateras där. Vid beräkningen av arealer till årets statistik om skyddade natur och till jämförelsen i temasektionen, har NMD2023 kompletterats med information från NMD2018, i de områden där den nya karteringen saknas. Det gäller både basskiktet och tilläggs-skiktet för skoglig produktivitet.

### 2.2.5 Bearbetning

Bearbetningar av statistik görs delvis av SCB, vanligtvis där fördelning på land- och vattenarealer görs utifrån data i Topografi 10 (i statistiken kallat *typ av miljö*). Statistik som innehåller uppgifter från NMD har producerats av Metria, på uppdrag av Naturvårdsverket (i statistiken kallas grupperingen *naturtyper*).

Alla uppgifter bearbetas i GIS med olika typer av geodata. En känd brist vid arbete med olika typer av geodata är att data i olika skalnivåer och detaljeringsgrader ska sättas samman till en enhet. I arbetet med den här statistiken kan det till exempel vara att:

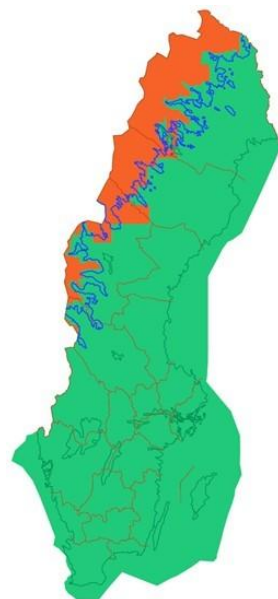
- NVR (vektor/polygon) kopplas till NMD (raster/ruta). Rastret är dock mycket detaljerat, vilket minskar risken för brister.
- Skillnad i länsavgränsning i NVR jämfört med Lantmäteriets data. Det är framförallt äldre objekt i NVR som kan ha ytor som inte stämmer med fastighetskartan. Det rör sig endast om små arealer, vilket inte påverkar den statistik som publiceras. SCB:s hantering av problemet är att utgå från Lantmäteriets data på läns- och kommunnivå. På riks-nivå ingår hela arealen i NVR.

#### Arealer per kommun

Skyddad natur per kommun beräknas för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden, samt för en överlappsjusterad sammanslagning av dessa skyddsformer. Statistik över nationalstadsparken och befolkningens medelavstånd redovisas också per kommun.

Arealuppgifter har beräknats av SCB i GIS-miljö. De skyddade arealerna på läns- och kommunnivå har fördelats med hjälp av digitala gränser med en noggrannhet som motsvarar skala 1:10 000.

**Figur 1.1 Täckningsgrad NMD2023**  
NMD2023 (basskikt och tilläggs-skikt skoglig produktivitet) finns för det gröna området. För det orange-markerade området har NMD2018 använts.



- NMD2018
- NMD2023
- Fjällnära gräns
- Länsgräns

Källa: Naturvårdsverket

### *Antal per kommun och län*

När ett skyddat område sträcker sig över kommungräns redovisas det som ett område i varje kommun. Om någon del av området är mindre än 10 hektar per kommun och utgör mindre än 50 procent av hela områdets areal, är det inte medtaget i antalet för den aktuella kommunen. Undantag görs för de områden vars totala areal är mindre än 10 hektar. Då redovisas de olika delarna per kommun, om inte delytan understiger 0,005 hektar. Den här metoden tillämpas även för nationalparker som sträcker sig över länsgräns. Övriga skyddstyper delas inte mot länsgräns, utan antalet förs till det län där den största delen av området finns.

### *Arealer fördelade på land och vatten*

I den statistik där SCB står som källa, har de skyddade områdenas fördelning på miljötyperna land, inlandsvatten och hav, beräknats med hjälp av Lantmäteriets geodata Topografi 10. Data har en noggrannhet som motsvarar kartskalet 1:10 000.

Några Natura 2000 SCI-objekt, där beslutet om skydd endast avser vatten, bearbetas inte mot Lantmäteriets geodata för vatten. Det beror på att skalnivåer och uppdateringsfrekvens av registerinformation och geodata leder till att områdena även omfattar landarealer när registren matchas mot varandra. För en korrekt redovisning gentemot gällande beslut klassas områdenas hela arealer som inlandsvatten i beräkning av statistiken. Det gäller följande SCI-objekt:

#### **Natura 2000 SCI-objekt som inte bearbetas med vatten i Topografi 10 Nedladdning, vektor**

<b>Namn</b>	<b>SITECODE</b>
Byskeälven	SE0820432
Byskeälven	SE0810437
Görjeån	SE0820728
Laisälven	SE0820737
Piteälven	SE0820434
Råneälven	SE0820431
Torne och Kalix älvsystem	SE0820430
Vindelälven	SE0810435
Åbyälven	SE0820433
Åbyälven	SE0810438
Lögdeälven	SE0810433
Öreälven	SE0810434

### *Arealer fördelade på naturtyper*

I statistik som har källhänvisning endast till Naturvårdsverket är arealer fördelade på naturtyper utifrån data i NMD2023 basskikt 2.1, gällande skogsmark även med tilläggs-skikt för skoglig produktivitet.

Till produktionen av NMD2023 saknades nya laserdata för stora delar av fjällregionen och därför har NMD inte kunnat uppdateras där. Vid beräkningen av arealer till årets statistik om skyddade natur och till

jämförelsen i temasektionen, har NMD2023 kompletterats med information från NMD2018, i de områden där den nya karteringen saknas. Detta gäller både basskiktet där NMD2018, basskikt ogeneraliserad version 1.1, har använts och tillägsskiktet för skoglig produktivitet där NMD2018 version 1.1 har använts.

#### *Sveriges ekonomiska zon (EEZ)*

Från och med 2016 års statistik särredovisas Natura 2000-områden i ekonomisk zon, genom att den ekonomiska zonen redovisas som en egen geografisk redovisningsenhet. Det här gäller endast statistik över Natura 2000, eftersom det är den enda skyddstyp i statistiken som administrativt förekommer i ekonomisk zon. Till och med 2015 års statistik har objekt i ekonomisk zon redovisats på det län som finns närmast objektet.

Utanför Sveriges länsgränser och den ekonomiska zonen finns mindre kantdelar av Natura 2000-områden. Att arealer hamnar där beror på skillnader i datakvalitet och kartskala. Dessa arealer ingår i statistiken på riksnivå, men inte på länsnivå. Arealerna har minskat under senare år.

Skillnader i datakvalitet och skala orsakar även att mindre arealer av naturreservat hamnar utanför de detaljerade gränserna av Sveriges territorium och i den ekonomiska zonen. Dessa arealer redovisas inte per län, men slås ihop med arealer på riksnivå.

#### *Omland tätort*

Skyddad natur i och omkring tätorter har beräknats inom en zon på 3 kilometer från gränsen för SCB:s statistiska tätorter 2023. Beräkningen avser tätorter med minst 10 000 invånare. Samtliga statistiska tätorter ingår därmed inte i den här statistiken.

#### *Formellt skyddad skogsmark*

I avsnittet över formellt skyddad skogsmark redovisas endast de delar av naturreservat som har föreskrifter mot skogsbruk. Inom Natura 2000-områden (SCI) med utpekade skogshabitat, inkluderas endast de delar som har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskartan (NNK).

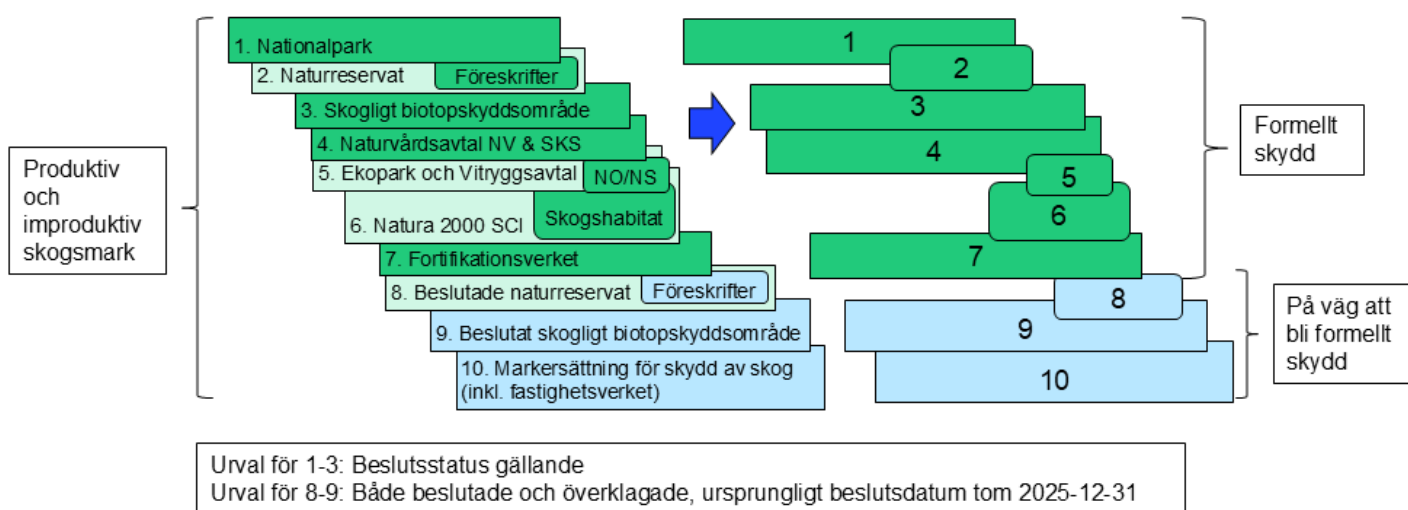
Naturvårdsavtal som avser Sveaskogs ekoparker inkluderar enbart arealerna inom naturvårdsmål där skogen lämnas orörd eller naturvårdsmål med naturvårdande skötsel (NO respektive NS). Områden inom åtgärdsprogram för vitryggig hackspett, så kallade vitryggsavtal, är en delmängd av Skogsstyrelsens naturvårdsavtal med undertyp Bergvikavtal. För Skogsstyrelsens naturvårdsavtal har undertyperna Bergvikavtal och Ekoparker valts bort för att undvika dubbelräkning, då dessa avtal finns registrerade i separata geodata.

Områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk finns endast för de områden där det finns reservatsbeslut. För dessa har det gjorts en manuell justering av markersättning för skydd av skog (inklusive Fastighetsverket). För bidragsavtal inkluderas endast de områden som ligger inom gällande eller beslutade naturreservat med föreskrifter mot skogsbruk. Det har även gjorts en rättelse för arealen intrångsersatt mark för reservatet Nynäs (NVRID 2001921), då hela det område som intrångsavtalet täcker inte är skyddat mot

skogsbruk. Intrångs-ersättningen har klippts mot den utökade föreskriftsfilen för området.

Arealer för de olika skyddsformerna har beräknats enligt prioriteringsordningen i Figur 8.1, för att exkludera överlappande ytor och förhindra dubbelräkning av arealer. Där arealerna redovisas inklusive överlapp med andra skyddsformer, har överlapp mellan gällande och beslutade/överklagade naturreservat tagits bort, eftersom det kan röra sig om samma reservat som både är gällande och berörs av ett överklagat beslut.

#### Exkludering av överlappande arealer skogsmark 2025-12-31



Källa: Naturvårdsverket, SCB

### 2.2.6 Modellantaganden

I rapportens tidsserier över naturtyper redovisas den nuvarande utbredningen från och med det år som området blev gällande, även om det ursprungliga beslutet inte omfattade hela ytan. Exempelvis hamnar den stora ökningen av Natura 2000-området Bästeträsk på ursprungligt gällandedatum 1998, trots att utvidgningen gjordes under 2015. Se även avsnitt 5.1 *Jämförbarhet över tid*.

Smala vattendrag är vattendrag som är smalare än 6 meter. De ingår inte i underlagsdata. Dessa ytor klassificeras därför som land. Se även avsnitt 2.2.2 *Ramtäckning*.

Karteringsmetoden för det som i NMD benämns som skogsmark har anpassats till definitioner i Skogsvårdslagen, där höjd mer än 5 meter och krontäckning mer än 10 procent definieras. Generaliseringen av data har anpassats för att i möjligaste mån skapa en avgränsning av skogsmark, en så kallad skogsmask, som är jämförbar med de regler som används i Riksskogstaxeringen (RT).

### 2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

### 3 Aktualitet och punktlighet

#### 3.1 Framställningstid

Framställningstiden för statistiken är cirka 2,5 personmånader för personal på SCB. Till det tillkommer tid för bearbetningar och framtagning av data på Naturvårdsverket och Metria.

Framställningen av statistik inleds i februari året efter referensdatum. Publiceringen förläggs vanligtvis i slutet av maj månad. Det betyder att när statistiken publiceras är tidsavståndet till referenstiden nästan 5 månader.

#### 3.2 Frekvens

Statistiken publiceras en gång per år. Data samlas in en gång per år, i samband med produktionsstart för statistiken, vilket är i månadsskiftet februari/mars året efter referenstidpunkten. För statistik med referenstidpunkt 2025-12-31, gjordes de flesta registeruttag under kvartal 1, 2026. Mer information om tidpunkt för uttag finns i avsnitt 2.2.3 *Mätning*. Där redovisas även några undantag från ovanstående information om tidpunkt för registeruttag.

För information om uppdatering av de olika registren hänvisas till specifik dokumentation av varje register. Det register som är mest centralt för undersökningen, NVR, uppdateras kontinuerligt i samband med förändringar.

#### 3.3 Punktlighet

Statistiken för 2025-12-31 publicerades vid den planerade tidpunkten, 29 maj 2026.

### 4 Tillgänglighet och tydlighet

#### 4.1 Tillgång till statistiken

Resultaten från undersökningarna presenteras i rapport med serienummer MI41. Till och med referensår 2019 publicerades statistiskt meddelande med serienummer MI41 (Na 41 till och med 1999). Resultaten finns även inlagda i Statistikdatabasen på SCB:s webbplats och sammanfattas i en statistiknyhet. Allt publicerat material finns tillgängligt på SCB:s webbplats, produktsidan för Skyddad natur: [www.scb.se/MI0603](http://www.scb.se/MI0603).

#### 4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Naturvårdsverkets webbkarta *Skyddad natur* är ett verktyg för att hitta skyddade områden i en viss kommun eller län, statistik för enskilda objekt med specifika syften, beslutsmyndigheter eller årtal för bildande. Informationen kommer från det nationella naturvårdsregistret och databasen över Sveriges Natura 2000-områden, samma källor som ligger till grund för statistiken över Skyddad natur.

[www.skyddadnatur.naturvardsverket.se](http://www.skyddadnatur.naturvardsverket.se)

För specialbearbetningar, kontakta Naturvårdsverket, som är ansvarig för registret över skyddade områden.

### 4.3 Presentation

I rapporten finns diagram, tabeller, kartor och beskrivande text. Där presenteras även den fullständiga texten för varje års tema.

Statistiknyheten är en sammanfattning av text och statistik i rapporten, utifrån vad som anses vara mest intressant för statistikens användare.

Längre tabeller publiceras i Excelformat på SCB:s webbplats. Diagram av extra stort intresse publiceras särskilt på statistikens produktsida.

I Statistikdatabasen publiceras statistik i tidsserier med årsintervall. Statistik framtagen särskilt för det årliga temat saknas där, eftersom det inte är återkommande statistik. Statistik om formellt skyddad skogsmark finns i Statistikdatabasen under produkt *Skogsmark för naturvårdsändamål*.

### 4.4 Dokumentation

Ytterligare dokumentation finns i rapporten, avsnitt *Om statistiken – metod, kvalitet, förklaringar* (från sida 95 i rapport avseende 2025-12-31).

Framställningen av statistiken beskrivs i dokumentet *Statistikens framställning*.

Statistikens kvalitet beskrivs i *Kvalitetsdeklarationen* (detta dokument).

Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *MetaPlus*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på [www.scb.se/MI0603](http://www.scb.se/MI0603), under rubriken Dokumentation.

Se även Naturvårdsverkets dokumentation av Naturvårdsregistret och Nationella marktäckedata, på myndighetens webbplats.

## 5 Jämförbarhet och sam användbarhet

SCB strävar efter att vara så tydliga som möjligt med vad statistiken avser samt vilka källor och definitionen som har använts, via text i fotnoter, tabeller och analyser.

### 5.1 Jämförbarhet över tid

#### 5.1.1 Förändringar i statistiken för 2025-12-31

*Ny version av Nationella marktäckedata (NMD)*

Statistiken som fördelas på naturtyper har beräknats med hjälp av den nya versionen av NMD. Huvudsakliga källor har då varit det mer detaljerade basskiktet i NMD2023 (v2.1) och tilläggs-skiktet med skoglig produktivitet (v1.0).

Rapportens temasektion beskriver skillnaderna mellan den äldre och nya versionen av NMD på en övergripande nivå. De nya data påverkar redovisningen av arealer per naturtyp, som visar en generell ökning av skogsmark, samtidigt som arealerna våtmark och öppen mark är mindre, oavsett om de skyddade arealerna har utökats eller inte.

*Nytt handläggarstöd på Naturvårdsverket*

Naturvårdsverkets handläggarstöd håller på att bytas från VIC Natur till DINO. Införandet i juni 2025 kan ha påverkat datakvaliteten för skyddade

områdets geometrier, främst för de skyddade områden som utökats sedan dess.

#### *Förändringar i statistikens innehåll*

SCB gör löpande en genomgång av statistikens innehåll, med översyn av vilka variabler och uppgifter som ska fortsätta redovisas. Syftet är att hålla statistiken relevant och lämna utrymme för nya och mer efterfrågade uppgifter. I årets redovisning har dessa förändringar gjorts:

- Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens kostnader för skydd av natur ingår inte längre i SCB:s statistik över skyddad natur.
- Befolkning i och närheten av Kungliga nationalstadsparken ingår inte längre i SCB:s statistik över skyddad natur.
- Rapportens bilaga med uppgifter per kommun och län har tagits bort. Statistiken finns fortfarande tillgänglig i SCB:s statistikdatabas och i Excellformat på SCB:s webbplats [www.scb.se/mi0603](http://www.scb.se/mi0603).
- Rapportens tabell med arealer för enskilda nationalparker har flyttats till en separat Excel-fil på webbplats [www.scb.se/mi0603](http://www.scb.se/mi0603).
- En mindre del av förra årets temasektion har förts in i och uppdaterats i årets rapport. Det är två diagram (2.8 och 2.9) som beskriver den genomsnittliga årliga förändringen av arealer skyddad natur, fördelat på fyra femårsperioder och naturtyper. Eventuellt kan det bli en återkommande del i rapportens avsnitt med historik.
- Tabell 4.7 De 10 största naturreservaten avseende areal hav, i förra årets rapport, utgår. Redovisning av likartade uppgifter görs nu endast i tabell 4.19, som visar Sveriges tio största nationalparker och naturreservat i marin miljö.
- Nya tabeller och diagram i avsnittet om formellt skyddad skogsmark. Diagram 4.6 är ny statistik som visar förändring över en treårsperiod. Diagram 4.9, 4.10, och tabell 4.13, 4.14, 4.15 har tidigare redovisats inom produkt MI0605 Skogsmark för naturvårdsändamål, men flyttas nu till den här rapporten för att samla all statistik om formellt skyddad skogsmark till en rapport.
- Mindre förändringar i utformning av tabeller, diagram, kartor och text, i syfte att göra statistiken tydligare och mer relevant. Rapporten har även anpassats till SCB:s nya grafiska profil, gällande typsnitt, färger, utformning av diagram, med mera.
- Översyn av innehållet i Statistikdatabasen för att förbättra redovisningen av antal och arealer fördelat på typ av miljö. Äldre uppgifter har förts över till de nya tabellerna för bättre redovisning i tidsserier.

#### *Benämning av regioner och naturtyper*

Området ovan Skogsstyrelsens gräns för fjällnära skog har tidigare haft en oklar benämning. Nu benämns det genomgående som fjällregionen.

Benämning av naturtyper har anpassats till den nya versionen av NMD, främst genom att sjöar och vattendrag nu benämns som inlandsvatten.

### 5.1.2 Diagram med långa tidsserier, från 1909 till de senaste uppgifterna

I avsnittet "Historik – Mer än 100 år av skyddad natur", innehåller flera diagram som redovisar långa tidsserier, från 1909 respektive 2000 (Diagram 2.1 – 2.7). Diagrammen visar vilka arealer och marktyper som har skyddats under varje år.

Underlaget till statistiken är:

- Naturvårdsverkets register över skyddade områden (Naturvårdsregistret och Natura 2000-databasen), med uppgift om områdenas utbredning (polygoner) och uppgifter om ursprungligt beslutsdatum (tabelldata).
- Nationella marktäckedata (NMD 2.1), som är grunden för redovisningen av areal per naturtyp

I beräkningen för nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden har ursprungligt gällandedatum (laga kraft) använts som grund till arealer per år. För Natura 2000-områden används "beslutsdatum i Sverige", vilket motsvarar gällande. Statiken beräknas och överlapp mellan objekt räknas bort i GIS-analys och med hjälp av digitala kartor (geodata).

Dataunderlaget till Diagram 2.1 och 2.2 (tidsserier 1909–2025) baseras på den ackumulerade arealen per år, oavsett skyddsform. Det innebär att arealen inte ökar om ett och samma område övergår från en skyddsform till en annan, till exempel om ett naturreservat också pekats ut som Natura 2000-område.

Underlaget har tagits fram i en GIS-analys där överlapp mellan olika objekt räknas bort.

Statistiken redovisas endast i form av diagram, vilket innebär att SCB och Naturvårdsverket inte lämnar ut bakomliggande siffror. Det beror på att materialet innehåller ett par felkällor, som påverkar statistikens kvalitet vid en mer detaljerad användning av siffrorna. Kvaliteten är dock god vid redovisning av nuvarande översiktliga diagram. Det är orsaken till att statistiken inte redovisas i detalj. Det är även en orsak till att tidsserien i det mer detaljerade Diagram 1.3 begränsas till åren efter 2000, eftersom registren då håller en högre kvalitet.

Osäkerhetsfaktorer i underlaget till statistiken:

1. Registrerade beslut i Naturvårdsregistret. Problemet förekommer framför allt för naturreservat som beslutades före slutet av 1990-talet, då registren började digitaliseras i GIS-miljö. Mer specifikt gäller det:
  - Datum för ursprungligt beslutsdatum och registrerad polygon stämmer inte alltid överens. Det här påverkar i första hand naturreservat som har utökats, där registren i vissa fall saknar polygonen som visar de äldre skyddade områdenas ursprungliga utbredning, men registren har uppgift om tidigare beslutsdatum som kopplar till samma polygon som gäller idag. Det medför att en för stor areal kan registreras för "tidigt" i tidsserien.
  - Registren saknar uppgifter om tidigare skyddade områden som har upphävts. Diagrammet omfattar de områden som är gällande idag. Om ett äldre områdesskydd har upphävts, är det inte säkert att det finns med i registren och den skyddade arealen kan "uppkomma för sent" i tidsserien. Det är ovanligt att skyddade områden upphävs i sin

helhet, men äldre beslut kan upphävas i samband med att ett nytt område har beslutats och bildats (med nytt namn/id). Det leder till att arealer som tidigare har redovisats för ett visst år försvinner från detta årtal och i stället blir synliga det årtal som det nya objektet har bildats. Exempelvis så ersätter det stora marina Natura 2000-objektet Hoburgs bank och Midsjöbankarna (beslutat 2016) de tidigare Natura 2000-objekten Hoburgs bank (beslutat 2002) och Norra Midsjöbanken (beslutat 2008).

2. Naturtypernas utbredning kommer från NMD. Problem förekommer framför allt om naturtypernas utbredning har förändrats mycket över tid, såsom skogsgränsen i fjällen, eller om små/smala objekt inte redovisas arealriktigt.

- Underlaget redovisar hur det ser ut idag, inte hur det var när området skyddades. Det är sannolikt inte ett stort problem, men det har troligtvis en mindre påverkan på vattenarealer och /strandlinjen.
- Den sammanlagda arealen vattendrag är mer osäker. Eftersom NMD har en pixelstorlek på 10 x 10 meter saknas smalare vattendrag i underlaget.

### 5.1.3 Formellt skyddad skogsmark

Avsnittet om formellt skyddad skogsmark har successivt utvecklats sedan 2017 års statistik. Det innebär att statistiken inte kan jämföras längre bakåt i tiden. I 2018 års statistik gjordes utformades avsnittet utifrån riktlinjer för ett regeringsuppdrag med syfte att utveckla statistiken över naturvård i skog. Se även dokumentation för statistikprodukt *MI0605 Skogsmark för naturvårdsändamål*<sup>2</sup>.

## 5.2 Jämförbarhet mellan grupper

### 5.2.1 Skogsstyrelsens statistik över biotopskydd och naturvårdsavtal

Skogsstyrelsen publicerar officiell statistik om de biotopskyddsområden och naturvårdsavtal som myndigheten tecknar med skogsägare. SCB använder Skogsstyrelsens uppgifter om biotopskyddsområden, naturvårdsavtal, samt publicerad statistik om myndighetens kostnader för dessa skyddsformer.

Även Skogsstyrelsen redovisar arealer för biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Det förekommer dock skillnader mellan SCB:s och Skogsstyrelsens statistik. Det beror på:

- SCB:s statistik avser gällandedatum (laga kraft) för objekten. Skogsstyrelsen använder beslutsdatum och inkluderar därmed fler objekt och arealer än SCB, även när samma referensdatum används.
- SCB:s statistik över naturvårdsavtal inkluderar så kallade vitryggs- och ekoparksavtal, samt naturvårdsavtal tecknade med kommuner och länsstyrelser. Det ingår inte i Skogsstyrelsens statistik.
- Skogsstyrelsen baserar sina arealuppgifter på information i register, medan SCB gör egen arealberäkning med hjälp av geodata.
- SCB räknar bort överlappande arealer. Det gör inte Skogsstyrelsen.

<sup>2</sup> [www.scb.se/mi0605](http://www.scb.se/mi0605)

#### Orsak till skillnad i statistik över biotopskyddsområden och naturvårdsavtal

Typ av orsak	SCB	Skogsstyrelsen
Beräkning av arealer	Geodata	Arealer i register
Överlappsanalys	Ja	Nej
Ingår ekoparker och vitryggsavtal	Ja	Nej
Ingår avtal med kommuner och länsstyrelser	Ja	Nej

#### 5.2.2 Skydd av marina miljöer

I avsnittet om skyddad natur i marin miljö används HaV:s uppgifter om utpekade områden i marina miljöer. Det följer en definition där dessa skyddsformer ingår:

- Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskyddsområden i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön.
- Natura 2000-områden med utpekade marina habitat 1110-1180, 1610-1630, 1650 och 8330.

De skyddsformer som ingår i den här grupperingen är en delmängd av det totala antalet inom skyddsformerna, vilket innebär att arealerna i avsnittet om marina miljöer är mindre än de totala havsarealer som redovisas för de olika skyddsformerna i andra delar av statistiken.

I statistiken redovisas olika siffror beroende på vilka regionala indelningar och skyddstyper som statistiken redovisar. Inkluderas den ekonomiska zonen ger det en högre andel skydd än om endast Sveriges territoriella område avses.

#### 5.2.3 Skogsmark enligt NMD och SLU Riksskogstaxeringen

Karteringsmetoden för det som i NMD benämns som skogsmark har anpassats till definitioner i Skogsvårdslagen, där höjd mer än 5 meter och krontäckning mer än 10 procent definieras. Generaliseringen av data har anpassats för att i möjligaste mån skapa en avgränsning av skogsmark, en så kallad skogsmask, som är jämförbar med de regler som används i Riksskogstaxeringen (RT).

NMD2018 har utvärderats mot fältinventerade punkter i RT och jämförts med skattade arealuppgifter för skog därifrån. Överensstämmelsen mellan klassningen av skog i NMD och fältinventerade punkter i RT bedöms vara mycket bra. Jämförelser av den skattade skogsmarksarealen i RT och motsvarande areal i NMD stämmer bra på nationell nivå, men det finns variationer på länsnivå.

När den skattade arealen av skogsmark i RT jämförs med NMD:s areal av skogsmark (NMD2023 kompletterat med NMD2018 där nya laserdata saknas), har NMD nationellt sett 0,2 procent mindre skogsmark än RT. Jämförs tilläggsinformation för produktivitet, ogeneraliserad version, har NMD nationellt sett 0,7 procent mindre produktiv skogsmark än RT. Det finns större avvikelser på länsnivå.

### 5.3 Samanvändbarhet i övrigt

#### 5.3.1 Strikt skydd

Statistiken avser normalt hela de skyddade objekten, oberoende av om strikt skydd gäller eller ej (med särskilda restriktioner). Inom ett flertal skyddade områden ingår vattenytor som inte har något egentligt skydd, men som har medtagits av arronderingskäl. Skog både med och utan föreskrifter mot skogsbruk ingår, om inte annat anges. I Natura 2000-arealen ingår både ytor med utpekade habitat och ytor som saknar habitat, om inte annat anges.

#### 5.3.2 Begrepp i statistiken

Begrepp inom statistiken skiljer sig åt beroende på i vilket sammanhang och syfte som statistiken har tagits fram. Därför är det viktigt att förstå och vara uppmärksam på vilka definitioner som används och vilka sammanhang de avser. Dessa begrepp är därför viktiga att känna till i användningen av statistiken:

##### Relationer mellan begrepp i statistiken

Naturresevat med gällande/laga-kraft-vunnet beslut	Arealer för markersättning/marklösen för bildande av naturresevat
Arealer med föreskrifter mot skogsbruk	Areal utan föreskrifter mot skogsbruk
Skyddad skogsmark totalt	Skyddad produktiv skogsmark
Skyddad natur ovan gränsen för fjällnära skog	Skyddad natur nedanför gränsen för fjällnära skog
Skydd av havsarealer, utan utpekade habitat	Skydd av marina miljöer, med utpekade habitat

Överlapp mellan skyddstyper, till exempel att Natura 2000 ofta överlappar arealer med nationalparker eller naturresevat

#### 5.3.3 Internationella jämförelser

Naturvårdsverkets internationella rapportering till databasen NatDa innehåller data över skyddade områden och andra effektiva områdesbaserade bevarandeåtgärder (OECM). Där ingår några fler skyddsformer än i den sammanställning som presenteras i SCB:s officiella statistik över skyddad natur, i rapportens tabeller 0.1 och 0.2. Det ger en högre andel skydd i NatDa-rapporteringen (17%) jämfört med andelen i den här rapportens sammanställning i tabell 0.2 (15,5%). Andelen avser land och inlandsvatten.

De skyddsformer som ingår i NatDa-rapporteringen, men som saknas i rapportens tabell 0.2, är djur- och växtskyddsområden, kulturresevat, naturminnen och OECM inom riksintresse Obrutet fjäll och de frivilliga avsättningar som skogsbruket tillgängliggjort för rapportering.

Det finns problem med att göra jämförelser mellan olika länders statistik om skyddade områden. Detta beror bland annat på att lagstiftningen skiljer sig mellan länderna, att den institutionella strukturen är olika och att det finns en variation i uttolkning av begrepp och anvisningar. Statistiken ger därför inte en fullständig bild av skyddets faktiska kvalitet och omfattning.

#### **5.4 Numerisk överensstämmelse**

Statistik över antal skyddade objekt per län och kommun kan inte aggregeras till högre nivåer, det vill säga totaler för län och riket, på grund av att objekt som sträcker sig över läns- eller kommungränser ofta räknas en gång i varje region. Se även avsnitt 2.2.5. *Bearbetning*.

Arealer för enskilda skyddsformer kan inte summeras rakt av, eftersom överlapp kan förekomma. Samma yta räknas då flera gånger. Statistiken innehåller flera grupperingar av skyddsformer, där överlapp har räknats bort.

### **Allmänna uppgifter**

#### **A Klassificeringen Sveriges officiella statistik**

SCB:s statistik över skyddad natur ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). För den gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99<sup>3</sup>) och förordningen (2001:100<sup>4</sup>) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17<sup>5</sup>) om kvalitet för den officiella statistiken.

#### **B Sekretess och personuppgiftsbehandling**

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400<sup>6</sup>).

SCB har avtalat med koncernen Sveaskog att avsteg från sekretess kan göras avseende arealer formellt skyddade arealer som ägs av koncernen Sveaskog.

#### **C Bevarande och gallring**

Ingen direktinsamling av data görs till denna undersökning. Statistiken bygger primärt på register upprättade hos andra myndigheter. Gallring av uppgifter är därför inte aktuellt för SCB:s del.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

#### **D Uppgiftsskyldighet**

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

#### **E EU-reglering och internationell rapportering**

Ingen EU-reglering.

<sup>3</sup> [http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-200199-om-den-officiella-statistiken\\_sfs-2001-99](http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-200199-om-den-officiella-statistiken_sfs-2001-99)

<sup>4</sup> [http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2001100-om-den-officiella\\_sfs-2001-100](http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2001100-om-den-officiella_sfs-2001-100)

<sup>5</sup> <http://www.scb.se/Grupp/OmSCB/Verksamhet/Foreskrifter/Tillganglighet-SOS/SCB-FS-2016-17.pdf>

<sup>6</sup> [http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/offentlighets--och-sekretesslag-2009400\\_sfs-2009-400](http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/offentlighets--och-sekretesslag-2009400_sfs-2009-400)

## F Historik

I samverkan med Naturvårdsverket<sup>7</sup> har SCB publicerat officiell statistik om skyddad natur sedan början av 1990-talet. Till och med referensår 2019 publicerades uppgifterna i ett statistiskt meddelande (SM), för att därefter publiceras SCB:s rapportformat.

Sedan 2007 avgränsas statistiken primärt till de nationella skyddsformer som ger ett skydd i enlighet med sjunde kapitlet miljöbalken och förordningen om områdesskydd. Riksintressen enligt miljöbalkens tredje kapitel har därmed exkluderats. Den europeiska skyddsformen Natura 2000 ingår i vissa delar av statistiken, liksom tidsbestämda skydd enligt jordabalken.

I 2007–2010 års statistik användes de arealer som genererades automatiskt i VIC-Natur, det vill säga att arealen baseras på den angivna avgränsningen. Tidigare användes de manuella arealerna från VIC-Natur, det vill säga de arealer som länsstyrelserna själva angav. Övergången till automatiska arealer gjordes eftersom de ansågs vara av högre kvalitet. Från och med 2011 års statistik används land- och vattenarealer som automatgenereras av Statistiska centralbyrån i samband med att statistiken tas fram.

2009 gjordes en stor förändring av indata till statistiken, genom att dåvarande handläggningsstöd, reg-DOS, ersattes med dagens register NVR. I samband med övergången skickades geometrier ut till länen för granskning.

Till och med 2017 års statistik över skyddad natur har registret Kontinuerlig naturtypskartering av skyddade områden (KNAS) använts vid fördelningen av statistik på naturtyper. Från och med 2018 års statistik är NMD källa till statistik över naturtyper, vilket innebär förändringar i både definitioner och statistiska värden. Statistik för 2025 och framåt baseras på 2023 års version av NMD (statistik för referensår 2025 är kompletterad med NMD2018 för de områden i fjällregionen som saknade nya data).

Under 2019 skapades den nya produkten MI0605, som har det nuvarande namnet *Skogsmark för naturvårdsändamål*. En av delmängderna/målpopulationerna i den produkten är statistik om formellt skyddad skogsmark, som tas fram inom MI0603 *Skyddad natur*. Det innebar även en utveckling av den statistik om skogsmark som presenteras i statistiken över skyddad natur. Bakgrunden till den nya produkten var ett regeringsuppdrag med syfte att utveckla statistiken över naturvård i skog.

2019 utvecklades statistiken över skydd av marina miljöer, till nuvarande avgränsning av skyddsformer.

Under 2025 och 2026 har Naturvårdsverket genomfört att byte av IT-system för Naturvårdsregistret, från ViCNatur till FIDOS. Bytet har inte påverkat SCB:s statistik, men är en viktig utveckling för det mikrodata som ligger bakom statistiken.

<sup>7</sup> Enligt förordningen om områdesskydd (1998:1252) har Naturvårdsverket det centrala ansvaret för områdesskydd.

## G Kontaktuppgifter

<b>Statistikansvarig myndighet</b>	Statistiska centralbyrån (SCB)
<b>Kontaktinformation</b>	Karin Hedeklint, Linus Rispling
<b>E-post</b>	mark.vatten.gis@scb.se
<b>Telefon</b>	010 479 50 00